

Drie finalisten geselecteerd voor “Hilversum Verlicht – Feestverlichting Mediastad Hilversum” – 12 september 2018

Stichting Centrum Hilversum is verheugd de drie finalisten te presenteren voor *Hilversum Verlicht*. De drie ontwerpen worden van 18 oktober tot en met 7 januari 2019 tentoon gesteld in het Dudok Architectuur Centrum (DAC). Bezoekers worden van harte uitgenodigd hun mening te geven over de ontwerpen. Alle opmerkingen zullen worden gebundeld en aan de beoordelingscommissie worden meegegeven. Op 1 november vindt een stadsgesprek plaats in het Raadhuis van 19.00 tot 22.00 uur. De winnaar wordt op 22 november openbaar gemaakt.

De uitschrijver is blij met de oogst. ‘Met deze drie ontwerpers hebben we een rijk palet aan ideeën bij elkaar, waaruit het nog moeilijk zal zijn een winnaar te kiezen. Alle drie bieden een inspirerende visie op de mogelijkheden van nieuwe technieken en verlichtingsconcepten in Hilversum Mediastad, waarin duurzaamheid en energiezuinigheid belangrijk zijn, maar ook commerciële toepassingsmogelijkheden en feestelijk winkelplezier een vanzelfsprekende rol spelen. Met elk van deze drie zou de gemeente verrijkt worden met een veelzijdig en innovatief verlichtingsconcept, dat niet alleen tijdens de feestdagen, maar ook bij andere evenementen kan worden ingezet.’

De ontwerpers werken nu hun visie uit op het niveau van de binnenstad, de straat en een winkelpand. Van belang is niet alleen een gedachte op het grote geheel, maar ook op het allerkleinste schaalniveau. Hun ontwerpen vormen de kern van een tentoonstelling over de (feest)verlichting in Hilversum in het DAC, die zal worden vormgegeven en gemaakt door *unbranded*, specialist in interactieve totaalervaringen. De uitschrijver is voornemens met het winnende ontwerp op zoek te gaan naar budget om het te realiseren.

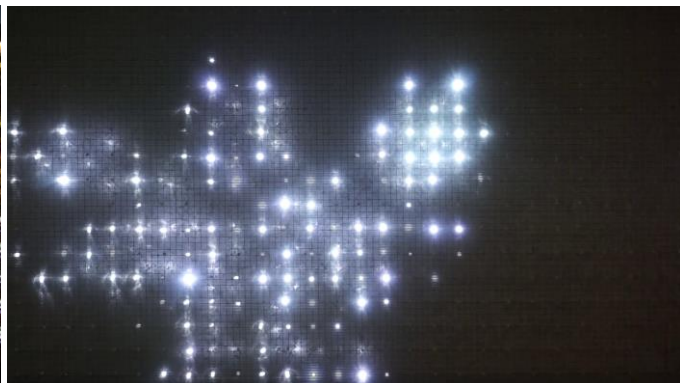
De drie finalisten

Forces for Architecture - Jólán van der Wiel (JVDW) en Joost Vos (Bentham Crowel Architects)

In 2015 hebben Bentham Crowel Architects en Jólán van der Wiel *Forces for Architecture* opgericht. Dit is een laboratorium dat onderzoekt hoe natuurlijke verschijnselen (zoals wind, zwaartekracht, zonlicht, water en temperatuur) toegepast kunnen worden om de gebouwde omgeving te dienen. *Forces for Architecture* laat zien dat natuurlijke fenomenen kunnen worden gebruikt om nieuwe soorten architectuur te ontwikkelen. Verschillende experimenten zijn uitgevoerd, resulterend in conceptuele modellen en materialen die reageren op natuurlijke krachten. Joost Vos woont zelf in Hilversum.

Lightwaves in Amsterdam (2016)

**WE
HLIVERSUM
HERE®**

Dudok
Architectuur
Centrum

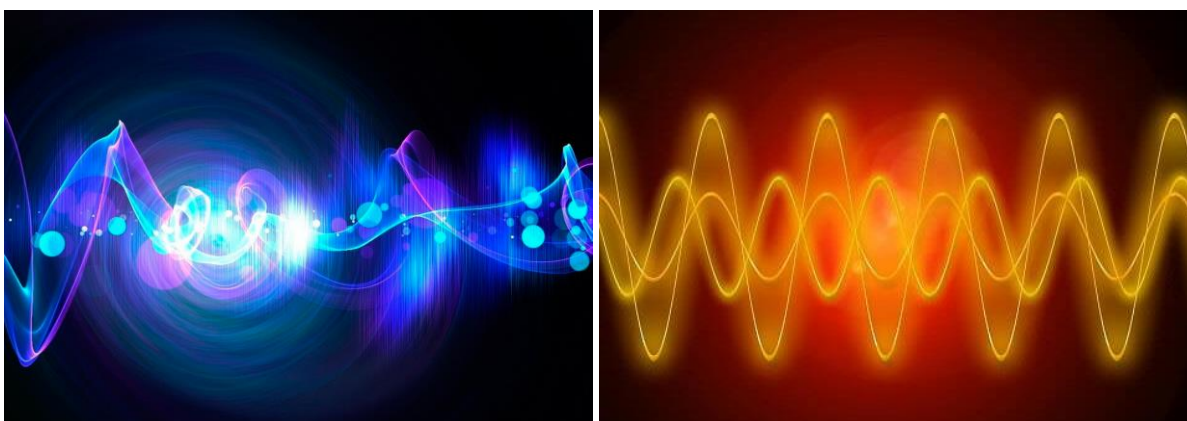
unbranded
CREATING EXPERIENCE

Forces for Architecture ziet in het nieuwe ontwerp voor de permanente feestverlichting van Hilversum een grote uitdaging om het beeld van Hilversum als Mediastad krachtig vorm te geven. 'Het nieuwe ontwerp voor de stadsverlichting gaat het verhaal vertellen van Hilversum als Mediastad. Een verhaal over de historie, het heden en de toekomst van de mediastad die Hilversum al zo lang is. Ons ontwerp gaat over emotie en beelden. De moderne Nederlandse mens is continu omringd door informatie die vanuit Hilversum de wereld in wordt gestuurd, maar dat Hilversum hier de bron van is, is niet altijd zichtbaar. Het lichtontwerp moet de ingewikkelde en onzichtbare technologie achter alle beelden en geluid die ons via satellieten en glasvezelkabels bereiken, zichtbaar en invoelbaar maken, op een manier die een doel op zichzelf wordt: een inspirerende en vernieuwende feestverlichting voor Hilversum. Het nieuwe lichtontwerp geeft de Hilversumse media een gezicht naar de buitenwereld, inspireert bewoners en bezoekers, eert de rijke geschiedenis van Hilversum en biedt door de innovatieve technieken ook een blik op de toekomst. Het is een verlichtingsplan dat de mediawereld verbindt met de architectuur van de stad.'

Beoordelingscommissie: 'Dit team is in staat een sterk concept op het niveau van de stad te ontwerpen, geïnspireerd op natuurlijke fenomenen. Tegelijkertijd biedt het ruimte voor verlichting op pandniveau of inpassing van kunstobjecten. Daarbij willen de ontwerpers een fysiek netwerk over het centrum spannen. De commissie is benieuwd hoe dit concept wordt toegepast op de Hilversumse situatie, niet alleen als integraal idee, maar juist ook op kleine schaal. Het concept vraagt fysiek gezien om flink wat hardware. Hoe ziet dat eruit en hoe geeft het uiting aan feestelijkheden in de stad?'

Tijdmakers | Fosfor Design – Saskia Hoogendoorn, Lieuwe Martijn Wijnands (Tijdmakers) en Paul Cremers (Fosfor Design)

Studio Tijdmakers creëert werken om mensen te verbinden en te inspireren met mooie verhalen en bijzondere ervaringen. Hierbij werkt zij voor de uitvoering samen met experts op het gebied van licht, geur, techniek & installatie, zoals Fosfor Design, dat lichtconcepten en installaties ontwerpt, produceert en installeert. Het team heeft ruim ervaring in internationaal aansprekende licht(kunst)projecten. Voor Hilversum Verlicht zien ze een interactief multi-sensorisch lichtconcept dat flexibel aangepast kan worden aan de verscheidenheid van evenementen in de stad. Hiervoor zullen zij samenwerken met onder anderen International Flavors & Fragrances (IFF).

Frequenties als inspiratie voor een lichtconcept voor de binnenstad van Mediastad Hilversum

'In ons lichtconcept gaan we uit van de bron die de Mediastad heeft gemaakt tot wat ze is: we tonen in licht de schoonheid van de geluidsgolven die de stad sinds 1924 uitzendt. Door bij alle verlichting – zowel bij tijdelijk als permanent uitlichten van gebouwen, als het gebruik van feestverlichting tijdens de wintermaanden – uit te gaan van deze golven, creëren we eenheid én verscheidenheid. Zo kan

een golf ook in LED verwerkt worden in straten of op wanden in de aanlooproutes. En kunnen we interactieve werken creëren, waarbij de lichtpatronen gemaakt worden door geluid of beweging van voorbijgangers. Licht- en geluidsgolven zijn op vele manieren te visualiseren, alsook hoor- en ruikbaar te maken en zo een oneindige inspiratiebron. Het concept leent zich zeer voor *site and time specific* lichttoepassingen: denk aan projectie van golven op gebouwen, het tonen van de geluidsgolven van Bohemian Rhapsody tijdens de Top2000 of het afgeven van geur in een bepaalde frequentie. Voor *Hilversum Verlicht* zien we ook mogelijkheid om geur toe te voegen, hiervoor zullen we samenwerken met International Flavors & Fragrances (IFF) in Hilversum, met wie we sinds 2014 samenwerken aan ontwikkeling van innovatieve geurconcepten.'

Beoordelingscommissie: 'Sterk, inspirerend, duurzaam en uitvoerbaar concept, dat niet duur hoeft te zijn en zeer effectief is, vanwege het fenomeen 'frequenties' als uitgangspunt. Het concept biedt ook mogelijkheden voor integratie met geluid en geur, wat extra spannend is. Het is een gevarieerde mix van klein/bescheiden (aanlichten van de vijver voor het Raadhuis) tot groot/aanwezig (lichtgevend doek op Langgewenst). In het uitgewerkte concept zijn we heel benieuwd naar hoe het ontwerp zich overdag manifesteert, alsook hoe de onderlinge samenhang tot stand komt.'

Studio Arjen van der Cruijzen - Arjen van der Cruijzen

Studio Arjen van der Cruijzen realiseert lichtontwerpen voor overheden, de openbare ruimte, bedrijven en particulieren. Van der Cruijzen deed jarenlange internationale werkervaring op in lichtprojecten bij Philips Lighting, projectmanagement en techniek. In 2012 rondde hij de masteropleiding Architecturaal lichtontwerp cum laude af aan de polytechnische universiteit in Madrid. Arjen van der Cruijzen is aangesloten bij de International Association of Lighting Designers (IALD) en is vicevoorzitter van Lichtontwerp Nederland.

Wet blue, de kleur van met chroom geloid leer, diende als leidraad voor een verlichtingsconcept voor 'leerstad' Waalwijk

'Het idee is om de pixel als verbindende factor in te zetten. Een pixel is niet meer dan een gekleurde punt, en daarmee de perfecte bouwsteen. Het lichtontwerp van elke locatie vertrekt vanuit de pixel, maar is ook herkenbaar als onderdeel van een groter geheel in de stad. Zo ontstaat een route. Vervolgens zorgen de unieke eigenschappen (architectuur, geschiedenis, onderlinge relaties) van elke locatie voor verdere invulling, zodat je elke locatie als uniek, maar samenhangend ervaart. Tijdens de feestdagen en bij andere evenementen blijft de pixel de basis. Door het aanpassen van de invulling (zoals media content, kleuren en geluid) passen we de beleving per evenement aan.'

Beoordelingscommissie: 'Arjen van der Cruijzen heeft in Waalwijk laten zien dat hij in staat is lichtconcepten te maken in nauwe samenwerking met ondernemers en gemeente, die zowel ruimte laat voor de grote winkelketens in het centrum als voor boutiqueshops. Het vertrekpunt van de pixel

als kleinste maateenheid biedt een sterk en vooral flexibel concept. De uitdaging is om de samenhang te vinden en dat het niet te oppervlakkig wordt. En hoe krijgt de algemene drager, de pixel, concreet vorm?’

Wat vooraf ging

Feestelijke verlichting in het centrum van Hilversum

Stichting Centrum Hilversum is voornemens om, in samenwerking met Ondernemersvereniging HavenVaart en Ondernemersvereniging Gijsbrecht, een nieuw feestverlichtingsconcept voor het centrum van Hilversum te realiseren. Daarbij zoekt de stichting aansluiting bij het karakter van Hilversum als Mediastad. In een Open Oproep werd gevraagd om een portfolio en een visie op de opgave. De uitschrijver daagt ontwerpers daarbij uit om bewegend beeld, geluid en licht in hun idee te betrekken. Van belang is ook dat de verbinding van het Stationsgebied met het uitgaansgebied Groest/Marktplein en het winkelgebied Kerkstraat/Kerkbrink e.o. wordt versterkt. Het uiteindelijke ontwerp draagt bij aan de herkenbaarheid van Hilversum Mediastad; is het hele jaar door te gebruiken, onder andere bij andere feestelijke evenementen zoals de Nike City Run en Hilversum Alive; en maakt de geschiedenis, architectuur en stedenbouw van Hilversum zichtbaar.

Wie hebben waarop beoordeeld?

Een beoordelingscommissie adviseert de uitschrijver bij de selectieproces. Deze bestaat uit:

- Jacco van de Ruit (Stichting Centrum Hilversum, voorzitter, geen stemrecht)
- Lydia Fraaije (biomimicry-architect, lichtdeskundige)
- Pieter van der Heijden (XPEX)
- Stef van Breugel (Museum Hilversum)
- Amin Usman (eigenaar boekwinkel Voorhoeve)
- Annemarie van Lieshout (ondernemersvereniging HavenVaart)
- Bas Hooijer (adviseur Openbare Verlichting, gemeente Amsterdam)
- Anne Visser (directeur Hilversum City Marketing)

De secretaris van de jury en adviseur van de uitschrijver is Indira van 't Klooster, directeur van het Dudok Architectuur Centrum.

Uit de inzendingen volgend op de Open Oproep heeft een beoordelingscommissie vijf ontwerpers geselecteerd. Daarbij heeft de commissie gelet op de vooraf geformuleerde selectiecriteria, te weten:

- Conceptuele kwaliteiten die spreken uit het ingezonden werk;
- Mate waarin de visie aansluit op de opgave;
- Affiniteit met media en technologie

De beoordelingscriteria voor het winnende concept zijn:

- Narratieve en innovatieve kracht
- Mate waarin het ontwerp de aantrekkelijkheid van en de samenhang binnen het centrum kan vergroten
- Mogelijkheid de verlichting het hele jaar te gebruiken
- Duurzaamheidsaspecten zoals energieneutrale oplossing, beheer, onderhoud en circulair gedachtengoed
- Effect op de (verblijfs)kwaliteit van de openbare ruimte
- Technische uitvoerbaarheid en realiteitsgehalte

